Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (judecător: P.Harmaniuc)
Dosarul:nr.2r-903/24
2-23002803-02-2r-18032024

D E C I Z I E

07 mai 2024 mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău

Instanța compusă din:
Președintele ședinței, judecătorul Ana Panov
Judecătorii Vitalie Cotorobai și Viorica Mihaila

examinând fără participarea părților cererea de recurs declarată de *****,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de avocatul Nicolae Leșan în interesele petiționarului ***** cu privire la instituirea măsurii de ocrotire judiciară sub forma tutelei în privința lui *****, persoană interesată Autoritatea Tutelară a Preturii sect. Buiucani, mun. Chișinău,

împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 31 ianuarie 2024,

c o n s t a t ă:

La 30 decembrie 2022, avocatul Nicolae Leșan a depus în adresa Judecătoriei Chișinău, sediul Centru cerere în interesele lui ***** cu privire la instituirea măsurii de ocrotire judiciară sub forma tutelei în privința lui *****, persoană interesată Autoritatea Tutelară a Preturii sect. Buiucani, mun. Chișinău.

Prin încheierea din 13 ianuarie 2023, cererea a fost acceptată spre examinare, cu stabilirea ședinței de pregătire și convocarea participanților la proces.

În ședința din 10 martie 2023, avocatul Nicolae Leșan a susținut cererea depusă la 30 ianuarie 2023 cu privire la transmiterea cauzei judecătorului Olga Boțan pentru soluționarea posibilității conexării la o altă cauză ce vizează instituirea măsurii de ocrotire judiciară în privința *****.

Prin încheierea din 10 martie 2023, prezenta cauză a fost transmisă judecătorului Judecătoriei Chișinău, sediul Centru – Olga Boțan spre soluționarea conexării.

Prin încheierea judecătorului Judecătoriei Chișinău, sediul Centru – Olga Boțan din 27 iulie 2023, s-a scos de pe rol cererea formulată de către ***** cu privire la instituirea măsurii de ocrotire judiciară tutela în privința *****, iar cauza intentată la cererea lui ***** cu privire la instituirea măsurii de ocrotire judiciară sub forma tutelei în privința lui *****, persoană interesată Autoritatea Tutelară a Preturii sect. Buiucani, mun. Chișinău a fost remisă judecătorului Petru Harmaniuc.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 22 august 2023 a fost stabilit termenul de judecată în prezenta cauză și convocate părțile și reprezentanții în ședință la 05 decembrie 2023, ora 11:00.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 31 ianuarie 2024 a fost scoasă de pe rol cererea depusă de către avocatul Nicolae Leșan în interesele petiționarului ***** cu privire la instituirea măsurii de ocrotire judiciară sub forma tutelei în privința lui *****, persoană interesată Autoritatea Tutelară a Preturii sect. Buiucani, mun. Chișinău.

La 02 martie 2024, *****, a depus recurs împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 31 ianuarie 2024, solicitând casarea încheierii.

În argumentarea poziției sale recurentul a indicat că, soluția cu privire la scoaterea cererii de pe rol a fost bazată pe prevederile art. 267 lit. f), art. 279 alin. (1) lit. e), art. 269-270 și art. 308 Cod de procedură civilă, în special: «Părțile citate legal nu s-au prezentat la ședința de judecată după a două citare și nici nu au solicitat examinarea cauzei în absența lor», însă Instanța de judecată/judecătorul, nici (inițial) potrivit încheierii din 13 ianuarie 2023 și nici (ulterior) potrivit încheierii din 22 august 2023, a stabilit ședința de judecată în prezenta cauză la 5 decembrie 2023, nu a ținut cont de prevederile art. 305 din Codul de procedură civilă și nu a determinat ca examinarea cererii de pornire a procesului privind măsura de ocrotire să se desfășoare în contradictoriu - deși partea petiționară, întru executarea obligațiilor procesuale asumate a prezentat instanței de judecată acte/documente-înscrisuri necesare pentru examinarea cererii, nefiind în atare circumstanțe procesuale aplicarea prevederilor art. 267 lit. f), art. 279 alin. (1), lit. e), art. 269-270 și art. 308 Cod de procedură civilă, prin urmare instanța de judecată/judecătorul eronat a aplicat prevederile procesual civile în cauză, determinând netemeinicia și nelegalitatea încheierii Judecătoriei Chișinău (s. Centru) din 31 ianuarie 2024.

Solicită casarea încheierii Judecătoriei Chișinău (s. Centru) din 31 ianuarie 2024, pentru aplicarea eronată a prevederilor procesual civile și dispunerea restituirii cauzei spre examinare în prima instanță - asigurând astfel dreptul petiționarului la justiție și proces echitabil în ordinea art. 6§1 al Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Conform prevederilor art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

În această ordine de idei, Colegiul civil reține că Judecătoria Chișinău, sediul Centru a pronunţat încheierea contestată la 31 ianuarie 2024, iar reprezentantul recurentului avocatul Leșan Nicolae a recepționat-o la 28 februarie 2024. Corespunzător, instanţa de recurs consideră recursul declarat la 02 martie 2024, în termen.

Analizînd argumentele invocate în cererea de recurs, în raport cu materialele cauzei, Colegiul Civil al Curţii de Apel Chișinău consideră recursul pasibil admiterii cu casarea integrală a încheierii recurate, restituind cauza spre rejudecare din următoarele considerente.

Potrivit art.427 lit.b) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul şi să caseze integral sau parţial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluţionată prin încheierea casată.

În speţă, așa cum rezultă din materialele dosarului, la 30 decembrie 2022, avocatul Nicolae Leșan a depus în adresa Judecătoriei Chișinău, sediul Centru cerere în interesele lui ***** cu privire la instituirea măsurii de ocrotire judiciară sub forma tutelei în privința lui *****, persoană interesată Autoritatea Tutelară a Preturii sect. Buiucani, mun. Chișinău.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 31 ianuarie 2024 a fost scoasă de pe rol cererea depusă de către avocatul Nicolae Leșan în interesele petiționarului ***** cu privire la instituirea măsurii de ocrotire judiciară sub forma tutelei în privința lui *****, persoană interesată Autoritatea Tutelară a Preturii sect. Buiucani, mun. Chișinău, în baza art.267 lit.f) CPC.

În conformitate cu art.267 lit.f) CPC, instanța judecătorească scoate cererea de pe rol în cazul în care părțile citate legal nu s-au prezentat la ședința de judecată după a doua citare și nici nu au solicitat examinarea pricinii în absența lor.

Raportînd normele legale citate mai sus la circumstanțele de fapt ale speței deduse judecății, Colegiul Civil consideră drept eronată concluzia instanței de fond privind scoaterea de pe rol a cererii depuse de către avocatul Nicolae Leșan în interesele petiționarului ***** cu privire la instituirea măsurii de ocrotire judiciară sub forma tutelei în privința lui *****, persoană interesată Autoritatea Tutelară a Preturii sect. Buiucani, mun. Chișinău, în temeiul art.267 lit.f) CPC.

Din materialele cauzei rezultă că, părțile nu au fost citate legal pentru ședința de judecată din 05 decembrie 2023, nici pentru ședința de judecată din 31 ianuarie 2024.

Cu atât mai mult că instanța de fond nu a ținut cont de prevederile art. 305 din Codul de procedură civilă și nu a determinat ca examinarea cererii de pornire a procesului privind măsura de ocrotire să se desfășoare în contradictoriu, nefiind în

atare circumstanțe procesuale aplicarea prevederilor art. 267 lit. f) Cod de procedură civilă.

Instanța de recurs reiterează că conform art.5 alin. (1) CPC, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanţă judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertăţile şi interesele legitime.

Conform art. 6 § 1 din CEDO, „Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil [...] a cauzei sale, de către o instanță [...], care va hotărî [...] asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil [...]". Curtea a reamintit în mod constant locul important pe care îl ocupă dreptul la un proces echitabil într-o societate democratică [Airey împotriva Irlandei, pct. 24; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 231]. Această garanție „se numără printre principiile unei societăți democratice în sensul Convenției" (Pretto și alții împotriva Italiei, pct. 21).

Rezultă că o interpretare restrictivă a garanțiilor oferite de art. 6 § 1 nu este așadar justificată (Moreira de Azevedo împotriva Portugaliei, pct. 66). În plus, cerința echității se aplică întregii proceduri și nu se limitează la ședințele în contradictoriu (Rafinăriile elene Stran și Stratis Andreadis împotriva Greciei, pct. 49).

De asemenea, art. 6 § 1 CEDO descrie garanțiile procedurale specifice acordate părților într-o acțiune civilă. Scopul său principal este de a proteja interesele părților și pe cele ale unei bune administrări a justiției (Nideröst-Huber împotriva Elveției, pct. 30). Astfel, justițiabilul trebuie să-și poată pleda cauza cu eficacitatea dorită (H. împotriva Belgiei, pct. 53).

Dreptul la un proces echitabil în fața unei instanțe, garantat de art. 6 § 1 din Convenție, trebuie să fie interpretat în lumina preambulului Convenției, care enunță supremația dreptului ca element al patrimoniului comun al statelor contractante (Brumărescu împotriva României, pct. 61; Nejdet Şahin și Perihan Şahin împotriva Turciei (MC), pct. 57).

Părțile la proces au dreptul să prezinte orice observații pe care le consideră pertinente pentru cauza lor. Acest drept este efectiv numai în cazul în care cererile și observațiile părților sunt într-adevăr „ascultate", adică examinate în mod adecvat de către instanța sesizată (Donadzé împotriva Georgiei, pct. 35).

Astfel, instanța trebuie să efectueze o examinare efectivă a mijloacelor, argumentelor și probelor prezentate de părți [Kraska împotriva Elveției, pct. 30; Van de Hurk împotriva Țărilor de Jos, pct. 59; Perez împotriva Franței (MC), pct. 80]. Pentru a asigura exercitarea efectivă a drepturilor garantate de acest articol, autoritățile judiciare trebuie să dovedească „diligență".

Colegiul remarcă că, o garanţie a respectării drepturilor omului, Convenţia prevede în art.6, pct.1 dreptul oricărei persoane la un proces echitabil, statuînd că,

orice persoană are dreptul de a-i fi examinată cauza în mod echitabil, public şi într-un termen rezonabil, de către un tribunal independent şi imparţial, stabilit prin lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor şi obligaţiilor cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzaţii în materie penală îndreptată împotriva sa.

În accepţiunea Convenţiei, dreptul la un proces echitabil are mai multe componente din care unul este accesul liber la justiţie. Accesul liber la justiţie este consacrat, ca drept cetăţenesc fundamental şi prin art.20 din Constituţia Republicii Moldova, prin art.10 din Declaraţia universală a drepturilor omului, precum şi prin art.14 pct.1 din Pactul internaţional cu privire la drepturile civile şi politice, iar accesul liber la justiţie reprezintă facultatea fiecărei persoane de a se adresa unei instanţe judecătoreşti pentru apărarea drepturilor sale sau valorificarea intereselor sale legitime.

În speță, prin scoaterea de pe rol a cererii depusă de către avocatul Nicolae Leșan în interesele petiționarului ***** cu privire la instituirea măsurii de ocrotire judiciară sub forma tutelei în privința lui *****, persoană interesată Autoritatea Tutelară a Preturii sect. Buiucani, mun. Chișinău, petiționarului se încalcă prevederile art.6 CEDO și, implicit, art.20 din Constituție, care garantează acesul liber la justiție, principiul echităţii procedurii civile şi se îngrădește în mod inacceptabil dreptul la un proces echitabil.

Astfel, Colegiul civil statuiază asupra aplicării incorecte a normelor de drept procedural la emiterea încheierii recurate de către instanţa de fond, fapt care impune soluţia privind casarea integrală a încheierii din 31 ianuarie 2024, prin care acţiunea a fost scoasă de pe rol, cu remiterea cauzei spre examinare în fond în prima instanţă, în acelaşi complet de judecată.

În baza celor expuse, conform art. art. 427, lit. b), 428 CPC RM, Colegiul Civil al Curţii de Apel Chişinău,

DECIDE:

Se admite recursul declarat de *****.

Se casează integral încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 31 ianuarie 2024 prin care a fost scoasă de pe rol cererea depusă de avocatul Nicolae Leșan în interesele petiționarului ***** cu privire la instituirea măsurii de ocrotire judiciară sub forma tutelei în privința lui *****, persoană interesată Autoritatea Tutelară a Preturii sect. Buiucani, mun. Chișinău cu remiterea cauzei spre examinare în fond în prima instanţă, în acelaşi complet de judecată.

Președintele ședinței,
Judecătorul Ana Panov

Judecătorii Vitalie Cotorobai

Viorica Mihaila